

Dosarul nr. 3ra-1252/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Violeta Chisilița)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Vladislav Clima, Ecaterina Palanciuc, Ala Malii)

ÎNCHEIERE

23 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Asociația Obștească „Viitorul Verde”,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Viitorul Verde” împotriva Inspectoratului Ecologic de Stat cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Asociația Obștească „Viitorul Verde” împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, prin care s-a respins acțiunea depusă de Asociația Obștească „Viitorul Verde”,

constată:

La 31 mai 2018, Asociația Obștească „Viitorul Verde” (în continuare AO „Viitorul Verde”) a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Inspectoratului Ecologic de Stat cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 28 februarie 2018, s-a adresat Inspectoratului Ecologic de Stat cu cererea nr. 19, prin care a solicitat accesul la actele primare care au stat la baza eliberării Autorizației pentru efectuarea tăierilor în terenurile împădurite Spațiile Verzi, Fondul Forestier, seria IES ATSVFF nr. 0182377, numărul de înregistrare 01-30/11, eliberată la 19 ianuarie 2018, de către Agenția Ecologică Chișinău pentru adresa xxxxx, mun. Chișinău, în numele Parlamentului Republicii Moldova.

Drept răspuns la cerere i-au fost prezentate actele care au stat la baza emiterii Autorizației IES ATSVFF nr. 0182377, și anume: răspunsul doamnei Alina Zotea-Drumea, Autorizația IES ATSVFF nr. 0182377, Actul de control nr. 01201 din 18 ianuarie 2017, demersul Secretariatul Parlamentului către Inspectoratul Ecologic de Stat SG-3 nr. 7 din 16 ianuarie 2018 și proces-verbal nr. 05 din 17 ianuarie 2018.

Însă, în documentele prezentate lipseau cele mai importante acte, care ar asigura protecția și menținerea suprafeței spațiilor verzi în corespundere cu destinația și numărul respectiv de plantații verzi.

Astfel, emiterea Autorizației IES ATSVFF nr. 0182377 din 19 ianuarie 2018 a avut loc cu încălcarea prevederilor legii și procedurii stabilite, aplicarea prevederilor art. 34, 35 (1) și 37 (1) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, unde lipsesc un număr de avize ai savanților în domeniu și proiectul dendrologic elaborat și aprobat de către instituții specializate conform prevederilor legislației în vigoare, precum și consultarea publicului privind schimbarea suprafeței destinate spațiilor verzi.

La 13 aprilie 2018, a depus cererea prealabilă nr. 22, prin care a solicitat Inspectoratului Ecologic de Stat anularea în tot a actului administrativ eliberat de către Agenția Ecologică Chișinău, asigurarea integrității suprafețelor destinate spațiilor verzi a orașului Chișinău, aplicarea interdicțiilor prevăzute de legislație și avizarea lucrărilor numai după consultarea publică a proiectului de reconstrucție a spațiilor verzi cu includerea în document a recomandărilor părților interesate.

La 10 mai 2018, a primit răspunsul Inspectoratului Ecologic de Stat nr. 608 prin care cererea prealabilă a fost respinsă ca nefondată.

La emiterea Autorizației IES ATSVFF nr. 0182377 din 19 ianuarie 2018 au fost încălcate prevederile Convenției privind accesul la informație, justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, care a fost semnată la Aarhus, Danemarca, 23-25 iunie 1998, și ratificată de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 346-XIV din 07 aprilie 1999, precum și art. 30 din Legea nr. 1515 din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător.

Or, până la emiterea autorizației nu au fost consultate opiniile locatarilor din preajma arborilor ce urmează a fi defrișați, opiniile asociațiilor obștești ce activează în domeniul protecției mediului,

De asemenea, i-au fost încălcate drepturile de a participa la elaborarea și examinarea deciziilor privind dezvoltarea și protecția spațiilor verzi proprietate publică, de a iniția în aceste scopuri consultări ale populației, prevăzute de art. 29 pct. 4) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, și art. 13 din Legea nr. 239 din 08 noiembrie 2007 regnului vegetal, art. 29 alin. (1) din Legea nr. 1102 din 06 februarie 1997 cu privire la resursele naturale.

Autorizația nu este întemeiată conform art. 26 din Legea nr. 239 din 08 noiembrie 2007 regnului vegetal, care stabilește scopul defrișării arborilor, competența organului ce emite autorizația și procedura stabilită la emiterea acesteia, unde un rol important îl constituie actele ce au stat la baza autorizării.

La emiterea actului administrativ nu au fost respectate prevederile art. 33 alin. 3 din Legea nr. 239 din 08 noiembrie 2007 regnului vegetal, care garantează controlul obștesc în domeniul protecției, folosinței și restabilirii regnului vegetal proprietate publică este exercitat de asociațiile obștești, de persoanele fizice și juridice și are caracter de recomandare pentru autoritățile administrației publice și beneficiarii obiectelor regnului vegetal.

AO „Viitorul Verde” a solicitat instanței de judecată revocarea Autorizației pentru efectuarea tăierilor în terenurile împădurite Spațiile Verzi, Fondul Forestier, seria IES ATSVFF nr. 0182377, numărul de înregistrare 01-30/11, eliberată de către Agenția Ecologică Chișinău la 19 ianuarie 2018 pentru adresa xxxxx, mun. Chișinău, ca fiind ilegală în fond și emisă contrar prevederilor legii și cu încălcarea procedurii stabilite.

La 18 iulie 2018, AO „Viitorul Verde” a cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat anularea Autorizației IES ATSVFF nr. 182377, cu număr de înregistrare 01-30/1 1 din 19 ianuarie 2018 pentru adresa xxxxx; adoptarea unei hotărâri cu privire la restabilirea suprafeței destinate spațiilor verzi și plantațiilor în ele pe această adresă (f.d. 41-48).

Prin hotărârea din 20 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a respins acțiunea depusă de AO „Viitorul Verde” (f.d. 80, 88-96).

Prin decizia din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de AO „Viitorul Verde” împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 160, 161-175).

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, AO „Viitorul Verde” nu a prezentat probe pertinente și concludente ce ar demonstra existența temeiurilor de anulare a Autorizației.

Prin urmare, Autorizația seria IES ATSVFF nr. 182377, numărul de înregistrare 01-30/11, eliberată Parlamentului Republicii Moldova, la 19 ianuarie 2018, de către Agenția Ecologică Chișinău, pentru efectuarea lucrărilor silvotehnice în xxxxx, mun. Chișinău, a fost emisă în prezența temeiurilor legale și cu respectarea procedurii.

La 09 august 2019, AO „Viitorul Verde” a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs motivat împotriva deciziei din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 181-185).

În motivarea recursului a invocat că, prima instanță și instanța de apel nu au examinat multiaspectual cauza și nu s-au expus asupra argumentelor invocate în privința încălcării procedurii stabilite la eliberarea autorizației pentru tăiere și documentele necesare pentru asigurarea protecției spațiilor verzi, fapt ce a dus la violarea legislației de protecție a mediului.

Neexaminarea obiectivă și corectă a cauzei și respingerea acțiunii de către instanțele inferioare îi încalcă drepturile constituționale la un mediu înconjurător neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, care de altfel sunt garantate și actele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Soluționarea incorectă a prezentului litigiu ecologic aduce atingere drepturilor fundamentale ale persoanelor fizice și juridice, protejate de art. 2 și 8 CEDO – dreptul la viață, care presupune respectarea dreptului la un mediu sănătos și respectarea vieții private.

Respingând examinarea obiectivă a cauzei conform procedurii contenciosului administrativ, instanțele inferioare i-au încălcat dreptul la un proces echitabil și accesul la justiție, care constituie o prerogativă fundamentală recunoscută într-o societate democratică.

AO „Viitorul Verde” a solicitat Curții Supreme de Justiție casarea deciziei din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 20 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu restituirea cauzei la rejudecare.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform articolului 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Potrivit articolului 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „mediu@ipm.md”, din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată AO „Viitorul Verde” la 08 iulie 2019, ora 10.42 (f.d. 177).

În atare circumstanțe, completul de admisibilitate consideră că, recurentul AO „Viitorul Verde” a respectat termenul prevăzut de articolul 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, deoarece recursul a fost depus la 08 august 2019 (f.d. 181).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de AO „Viitorul Verde” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul AO „Viitorul Verde” cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de AO „Viitorul Verde”.

Conform articolelor 193, 195, 230, 258 alin. (3) din Codul administrativ și articolelor 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Asociația Obștească „Viitorul Verde” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Sveatoslav Moldovan